

מועצת הרו"ח לפירא
מי אילן

29/09/2009

פרופ' אניטה שפירא

מעקב אחר יישום דו"ח ועדת המל"ג בנושא היסטוריה כללית על ידי אוניברסיטת בר-אילן.

לפי הדיווח של אוניברסיטת בר-אילן, ניראה שחלו שיפורים מסויימים במצבה של המחלקה הנ"ל, שבעת כתיבת הדו"ח נראתה כעומדת על סף סגירה.

השינוי החשוב ביותר הוא הגידול במספר התקנים הקבועים של המחלקה, שהוכפל – מארבעה ורבע לשמונה וחצי. זהו גידול מרשים. עם זאת, עדיין מספר התקנים העומד לרשות החוג נופל מן המינימום המקובל עבור תוכנית לימודים שלמה בהיסטוריה, שעומד על 12 תקנים. המשך התהליך יהיה רצוי ביותר, בכיוון של קליטת הסגל הזוטר במחלקה.

פחות מרשים הוא השיפור שחל במצב הספרייה. המצב הפיסי של הספרייה, שהוערך כקטסטרופלי על ידי הועדה, עדיין לא שופר. שיפור קל חל בשעות הפתיחה של הספרייה המחלקתית, שהורחבו, אך ספק אם הספרייה המחלקתית במצבה הנוכחי מהווה סביבת לימודים נאותה לאוניברסיטה בישראל.

בספרייה המרכזית חל שיפור אחד והוא התקנת מעלית נכים. לא ניבדק הסיכון הבטיחותי שקיים בה, של מרתף עם מדפי עץ עמוסי ספרים. כן לא נאמר דבר בדו"ח בנושא הרחבת הנגישות לסטודנטים למחשבים ולמאגרי מידע.

דומה שהמלצות הועדה על שיתוף פעולה בהוראה והרשמה הודנית לקורסים בין המחלקה להיסטוריה כללית ולהיסטוריה של עם ישראל לא בוצעו, ככל הנראה בשל הסתייגות מצד המחלקה להיסטוריה של עם ישראל. בהתחשב בהיקף הקטן של המחלקה להיסטוריה כללית, שילוב כזה הוא חיוני ומן הראוי שהאוניברסיטה תקדם אותו.

רוב ההמלצות הנוגעות לתוכנית הלימודים ולמסגרות ההוראה בוצעו, לפי דיווח המחלקה. מן הראוי להמשיך לחתור לקיצור מועד האישור של תוכניות המחקר של סטודנטים.

לפי הדיווח שקיבלנו, נותק הקשר בין הליכי קידום של חברי סגל לבין התקציב העומד לרשות ראש המחלקה. עובדה זו וכן הגידול במספר התקנים במחלקה הם ביטוי לשינוי רצוי מאוד ביחס האוניברסיטה למחלקה.

ניראה שהאוניברסיטה אינה מעוניינת בשלב זה בהקמת בית ספר להיסטוריה, עליו המליצה הועדה. בית הספר היה מהווה מסגרת גג, מה שהיה מקל על הקואורדינציה של הלימודים וגם מאפשר ניצול יעיל יותר של משאבי הוראה ומחקר. לאותה קטגוריה שייכת גם המלצת הועדה על תוכנית ליבה שתהיה משותפת לכל המחלקות להיסטוריה, שהאוניברסיטה בינתיים לא יישמה אותה.

בסך הכל, חל שיפור ניכר הן ביישום תוכנית הלימודים וההוראה במחלקה, והן ביחס של האוניברסיטה אליה. מן הראוי שתהליך זה יימשך, יתבטא בשיפור המצב הפיסי של חדרי המורים והכיתות, וכן בשדרוג מצב הספריות, המחלקתית והמרכזית. גידול נוסף בתקני הקבע של המחלקה יבטיח את יכולתה להציע תוכנית הוראה קומפרהנסיבית.
